

نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۱۳۴۲

قرطس

هو الحکیم

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود. قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۱۳۴۳، «قرطس» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «قرطس» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «قرطس» می‌باشد.^۱ امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزاری می‌شود.

مشخصات

شماره	۱۳۴۳
ریشه	قرطس
تعداد تکرار	۲
تعداد مشتقات	۲
تعداد ریشه مرتبط	۲۹

فهرست مشتقات

۱. قَرَطِيس (۱) ۲. قِرْطَيس (۱)

فهرست ریشه‌های مرتبط

۱. ابو (۱)	۷. بین (۱)	۱۳. سحر (۱)	۱۹. کثر (۱)	۲۵. نور (۱)
۲. الله (۳)	۸. جعل (۱)	۱۴. شیء (۱)	۲۰. کفر (۱)	۲۶. هدی (۱)
۳. اله (۳)	۹. جیء (۱)	۱۵. علم (۲)	۲۱. لعب (۱)	۲۷. وذر (۱)
۴. انس (۱)	۱۰. حقق (۱)	۱۶. قدر (۲)	۲۲. لمس (۱)	۲۸. وله (۳)
۵. بئو (۱)	۱۱. خفی (۱)	۱۷. قول (۴)	۲۳. موسی (۱)	۲۹. یدی (۱)
۶. بشر (۱)	۱۲. خوض (۱)	۱۸. کتب (۲)	۲۴. نزل (۳)	

فهرست آیات

۱. {الأنعام - ۷} وَلَوْ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ كِتَابًا فِي **قُرْطَاسٍ** فَلَمَسُوهُ بِأَيْدِيهِمْ لَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ
۲. {الأنعام - ۹۱} وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ إِذْ قَالُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَى بَشَرٍ مِنْ شَيْءٍ ؕ قُلْ مَنْ أَنْزَلَ الْكِتَابَ الَّذِي جَاءَ بِهِ مُوسَى نُورًا وَهُدًى لِلنَّاسِ تَجْعَلُونَهُ **قُرْطَاسٍ** تُبَدُونَهَا وَتُحْفُونَ كَثِيرًا وَعُلَّمْتُمْ مَا لَمْ تَعْلَمُوا أَنْتُمْ وَلَا آبَاؤُكُمْ قُلِ اللَّهُ ثُمَّ ذَرْهُمْ فِي خَوْضِهِمْ يَلْعَبُونَ